Dogmatiek, 2e druk, deel IV, pag. 32, aant. I van dit boek: „Deze studie is zeer belangrijk, maar wordt al te zeer beheerscht door het streven om de Gereformeerde Theologen zooveel mogelijk tot voorstanders van een aan den doop voorafgaande wedergeboorte te maken. Dit gevoelen wordt wel nu en dan op voorzichtige wijze uitgesproken, maar volstrekt niet door allen gedeeld".

Nadat Ds Woelderink voorts heeft afgedrukt wat de Synode van 1905 (Utrecht) ter zake uitsprak, merkt hij op:

De laatste alinea laat zien, hoe de Synode zich gekeerd heeft tegen hen, die in navolging van Dr Kuyper's gevoelen, geleerd wilden zien, dat de wedergeboorte aan den Doop voorafgaat en het beginsel der wedergeboorte in de kinderen door den doop versterkt wordt. Niet, dat de Synode ontkend heeft, dat de wedergeboorte veelal aan den doop voorafgaat, maar zij wil hier met voorzichtigheid gesproken zien, wijl God vrij is in Zijn doen en wij Hem niet mogen binden aan een bepaalden weg.

Naast dit halt, dat hier sommige ijveraars wordt toegeroepen, heeft de Synode met klem verklaard, dat al houden de ouders hun kinderen voor geheiligden in Christus Jezus, dit voor die kinderen niet genoegzaam is en hun geen voldoenden grond geeft om zichzelf voor ware Christenen te houden, wijl volgens de Schrift het ware geloof noodzakelijk is tot zaligheid. Daarom moet in de prediking op ernstig zelfonderzoek worden aangedrongen, want wie niet gelooft in Christus Jezus met een waar en levend geloof, kan niet zalig worden, ook al is hij gedoopt geworden en al hebben zijn ouders hem bij zijn doop gehouden voor geheiligd in Christus Jezus. De beschuldiging, als zou in de Gereformeerde Kerken de menschen geleerd worden hun hope voor de eeuwigheid te bouwen op een veronderstelde wedergeboorte, is dus geheel uit de lucht gegrepen, berust in elk geval niet op de uitspraak der Synode, ja is daarmede in strijd.

Toch is er in deze uitspraak der Synode iets onduidelijks; we stooten hier op enkele vouwen, die niet glad te strijken zijn. Wat verstaat de Synode nu onder het geheiligd zijn in Christus Jezus? Wanneer gezegd wordt, dat volgens de belijdenis onzer Kerken het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor wedergeboren en in Christus geheiligd zijn, lijkt het toch alleszins waarschijnlijk, dat wedergeboorte en heiliging in Christus synonieme uitdrukkingen zijn. Maar indien dat zoo is, moet men evenals in de 18de eeuw, de eerste vraag weer gaan verwringen. Men kan immers van a l zijn kinderen niet belijden, dat zij uitverkoren en wedergeboren zijn. Dat geldt hoogstens alleen de uitverkoren kinderen. Men moet dus óf deze vraag alleen toepassen op enkele van die kinderen, die uitverkoren zijn, óf men moet de vraag zóó lezen, dat de ouders antwoorden, dat zij hun kinderen voor geheiligd in Christus houden, zoolang het tegendeel niet is gebleken, m.a.w. men moet de vraag zoo lezen, alsof de ouders gevraagd werd, of zij o n d e r s t e l l e n, dat hun kinderen wedergeboren zijn. Naar ik meen, zijn beide opvattingen in strijd met een gezonde exegese van deze vraag, waar enkel gevraagd wordt, of men b e l ij d t, dat onze kinderen — niet enkele van onze kinderen — in Christus geheiligd zijn — niet verondersteld worden in Christus geheiligd te zijn — en daarom als lidmaten van Zijn gemeente gedoopt behooren te wezen.

Informatorische bedoelingen brengen ons tot het citeeren ook van deze passage.

Montessori.

De heer L. v. d. Zweep schrijft in „De School met den Bijbel":

Wanneer Montessori de rechten van het kind ontleent aan een natuurlijke verhouding van gelijkheid tussen volwassene en kind, is dat wel een zeer merkwaardig staal van onverklaarbare gezichtsverblinding bij een kinderpsychologe.

Er is juist in de laatste jaren door kinderpsychologen voortdurend gewezen op de grote verschillen die er zijn tussen de psyche van kind en mens. Vooral op het afhankelijkheidsgevoel en de behoefte aan leiding, die de kinderleeftijd kenmerkt, wordt steeds weer de aandacht gevestigd. Het is revolutionaire onzin, wanneer men van de gelijkheid van volwassene en kind spreekt.

De volwassene heeft te gebieden, het kind te gehoorzamen. De volwassene heeft te ,isen, en het kind heeft aan die eis stipt te voldoen.

Nu en onmiddellijk.

Zo en zó alleen kweekt men wilssterke mensen. Want wilskracht is niet nodig, om eigen zin te volgen. Dat doet de meest ruggegraatloze slappeling wel. Maar wilskracht is nodig, om tegen eigen begeerte en inzicht in te gehoorzamen aan een hogere norm, die van den andere tot ons komt.

Terwijl het kind aan de bevelen van zijn ouders gehoorzaamt, zonder ze te „bejahen", oefent het zich in gehoorzaamheid aan de zedewet, die in de decaloog tot hem komt.

Van deze decaloog moet Montessori niets hebben. Ze zegt er van: „Mozes heeft zich verplicht gezien, aan de wet van de liefde de decaloog toe te voegen. Jezus daarentegen leert, dat het genoeg is, wanneer wij de liefde niet afmeten en dat men niet langer enige steun van voorschriften behoeft".

De tegenstelling Mozes—Jezus is veelzeggend bij deze hervormster. Zij berust op een onkunde met de Heilige Schrift, die bij Montessori schier onbegrensd is. Zo vaak zij citeert, blijkt dit. Het komt zelfs voor, dat ze van twee uitspraken van den Heiland de ene aan Mozes, de andere aan Christus toeschrijft en dan daarmee de tegenstelling tussen Mozes en Jezus meent te kunnen bewijzen.

Het kan dan ook geen verwondering wekken, dat zij van de rechten van het kind spreekt op een wijze, die alleen kan voorkomen bij hen, die het feit der erfzonde ontkennen. We weten, dat deze dwaling oud is.

Zo moeten we, wat haar beschouwing van het object der opvoeding betreft, Montessori oud, zeer oud noemen.

Hetzelfde geldt van haar hervormingsideaal.

Deze bestaat in een complete sociale revolutie.

Het universele middel daartoe is: onderzoek van de psychische wetten van het kind.

Als het niet zo ernstig was, zou het belachelijk zijn. Haar uitspraken zijn een wonderlijk mengelmoes van een evolutionisme, dat overwonnen is, van een idealisme, dat door de moderne kinderpsychologische onderzoekingen is gelogenstraft, van revolutionaire gezindheid, die uit de tijd is.

Ook haar opvoedingsideaal kunnen we niet anders noemen dan: oud en verouderd.

Rest ons nog haar neutraliteitsverklaring.

Deze overtreft al het voorgaande in zinloosheid.

't Is of Montessori een halve eeuw geslapen heeft, en zonder zich de moeite te geven, even rond te zien, haar oudbakken wijsheid ten beste geeft.

De grote kloof, die de paedagogen scheidt, is die van het „Jenseits"- en Diesseits-ideaal.

Dit dilemma verdraagt zich met geen neutraliteit. De Katholieke paedagogiek kent deze onderscheiding ook. De Katholieke kerk weet dan ook met deze haar vermaarde, doch beginselloze dochter geen weg. Er is zoveel tegenstrijdigs in wat zij voordraagt in haar lezingen en sommige uitspraken, zoals we die o.a. vinden in haar boekje over Liturgie en Katholiek liturgisch leven.

Als didactica behoudt ze ongetwijfeld haar verdiensten, als paedagoge is Montessori mislukt. De term: Christelijke Montessori-school is dan ook een contradictio in terminis.

Want een Montessori-school kan niet Christelijk zijn, evenmin als een Christelijke school ooit door Montessori's beginselen kan worden gedragen.

We zullen deze term dan ook zó moeten lezen: een Christelijke school met meer of mindere toepassing van Montessori-techniek.

We zouden aan een andere naam de voorkeur geven.

Want de naam Montessori, die een moderne klank had, herinnert ons te veel aan wat oud en verouderd is, omdat het is anthropocentrisch, humanistisch, heidens.

Het verblijdt ons, dat althans van deze zijde dit principiëele geluid gehoord wordt.

K. S.

LOSSE NUMMERS.

Herhaaldelijk komen bij ons aanvragen in om losse nummers van „De Reformatie", waarin één of ander artikel is opgenomen, zonder vermelding van datum of jaargang van het verlangde nummer. We moeten er de aandacht op vestigen, dat de administratie zich onmogelijk kan belasten met het nazoeken daarvan. Wij verzoeken daarom bij de aanvrage den datum van het nummer te willen aangeven, daar anders toezending achterwege zal moeten blijven. De aanvrage dient ook vergezeld te zijn van het bedrag van *f* 0,15 per nummer, daar incasseeren van dergelijke kleine bedragen te kostbaar is.

De Uitgevers:

Goes. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

Herinnering.

Begin October geven wij de kwitanties af voor het abonnementsgeld over den termijn 1 October 1937—31 Maart 1938 (ad f 2,50 + 15 cts incassokosten). In verband hiermede verzoeken wij onzen abonné's, die, teneinde deze incassokosten te vermijden, er de voorkeur aan geven het bedrag te remitteeren, dit vóór **5 October** te willen doen. (Postrekening 36000). **Op het stortingsbewijs gelieve men het juiste adres te vermelden, waaraan het blad gezonden wordt.**

Rekeninghouders bij den Postcheque- en Girodienst geven wij in overweging, gebruik te maken van de gelegenheid tot automatisch gireeren. Men behoeft hiervoor slechts eenmaal een formulier in te vullen en te onderteekenen, waarna het Centrale Postgirokantoor er tegen een geringe vergoeding van 3 cent per keer voor zorgt, dat, zoolang men abonné wenscht te blijven, prompt op den eersten dag van elk half jaar het bedrag van het abonnementsgeld op onze rekening wordt overgeschreven.

De bedoelde machtigingsformulieren zijn gratis verkrijgbaar aan elk postkantoor.

DE UITGEVERS.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

*Drieta*l te:

Ommen: F. A. Hofman te Waarder, J. Koppe te Wagenborgen en W. J. Smidt te Waddinxveen.

Zaltbommel: Cand. H. van Minnen, hulppred. te Grouw; Cand. A. W. Schaafsma, hulppred. te Hoorn en Cand. J. C. Streefkerk te Zeist.

Beroepen te:

Zaltbommel: Cand. H. van Minnen, hulppred. te Grouw.

Aangenomen naar:

Ihrhove (Oost-Friesland): Cand. H. Tien te Osterwald-Veldhausen (Bentheim).

Nijverdal (Ze miss. pred. voor West-Soemba-West): H. Bergema, benoemd docent te Karoeni, met verlof hier te lande.

Benoemd tot Hulpprediker te:

Hardenberg: Cand. M. J. Ch. Bosscha te Assen.
Naaldwijk: Cand. A. Verschoor te Vlaardingen.
Sliedrecht: Cand. J. B. Welmers te Diepenheim.

Cand. D. J. Scholten.

Cand. Scholten, die tijdelijk benoemd werd tot Hulpprediker door de Geref. Kerk van Deventer voor den duur van de vacature Dr Kunst, heeft deze benoeming aangenomen.

Hij blijft in de gelegenheid een eventueel beroep te aanvaarden. Zijn adres is: Brink 86, Deventer.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Borssele: H. Ligtenberg te Lisse.

Bedankt voor:

Enkhuizen: J. Vreugdenhil te Kampen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Bahr en Lathum (toez.): Cand. E. Chr. Baart te Arnhem.
Capelle (N.-Br.): Cand. A. Vroegindeweij te Waddinxveen.
Goes: A. W. M. Odé te Koudekerk a. d. Rijn.
Hei- en Boeicop: Cand. A. Vroegindeweij te Waddinxveen.
Maasdam-Cillaarshoek: Cand. F. C. Baart te Arnhem.
Nieuwe Tonge: T. H. Oostenbrug te Gouderak.
Zegveld: Cand. A. J. Brinkman te Ooltgensplaat. *

Aangenomen naar:

Baarland: Cand. B. Dagevos, hulppred. te Terneuzen.
Grijpskerke (Zeeland): Cand. H. A. van Loon te Renswoude.
Hengelo (O.): Cand. C. C. Pijpers te Leiden.
West-Terschelling: Cand. G. P. Klein te 's-Gravenhage.

Bedankt voor:

Doornspijk: J. C. Terlouw te Garderen.
Tienhoven: J. Hengeveld te Stedum.

Intrede te:

Rotterdam: A. A. Wildschut. Tekst: 1 Cor. 12:3.

Afscheid van:

Enschede: A. Oskamp. Tekst: 2 Cor. 4:7.

Overleden:

J. H. Willemse Hz. te Utrecht, emer. prod., 81 jaar.

Heden verscheen:

ABRAHAM KUYPER

EEN LEVENSSCHETS DOOR

Dr J. C. RULLMANN

2e GOEDKOOPE DRUK

UITGEGEVEN TER HERDENKING VAN ZIJN 100sten GEBOORTEDAG

265 Bladz. Met 35 illustraties en portretten
Prijs slechts f 2.25 — Geb. f 2.90

Een prachtige, objectieve, boeiend geschreven levensbeschrijving van Dr Kuyper. Dit rijk geïllustreerde werk is een welkom geschenk

IN ELKEN BOEKHANDEL VOORHANDEN

J. H. KOK N.V. — KAMPEN

CREDO

PROGRESSIEF-GEREFORMEERD WEEKBLAD

HOOFDREDACTIE: PROF. DR V. HEPP

Het weekblad voor alle meelevende Gereformeerden.
Dit nieuwe weekblad zal 1 October a.s. verschijnen.
Geef U nu reeds op voor GRATIS proefnummers.
De abonnementsprijs is slechts f 1.— per 3 maanden.

Wie abonné's op „CREDO" wil werven, vrage condities en proefnummers aan.

Uitgave en Admin. J. H. KOK N.V. te Kampen

Lezers van „De Reformatie"! Wekt uw kennissen op proefnummers van ons Blad aan te vragen. Zeer velen doen dit reeds! U ook?

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar?
Of prefereert U een pijp?
Dan kunt U terecht bij
SIGARENMAGAZIJN
„THE OLDSMOKER"
KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

J. C. WIRTZ Cz.

BEKNOPT OVERZICHT DER KERKGESCHIEDENIS.

ZESDE DRUK

Prijs 40 cts.

Verkrijgbaar bij den boekhandel en bij de uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE
Goes